

L'estratègia del diable

Dc, 2/03/2022 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

Com és tradicional, llegim a l'evangeli d'aquest primer diumenge de quaresma el relat de les temptacions de Jesús. Enguany (cicle C) pertoca llegir la versió de Lluc (Lc 4,1-13). El relat de les temptacions és el darrer tram d'un gran pròleg amb que Lluc inicia la seva doble obra. Comença amb els relats d'infància, segueix amb la predicació del Baptista i la important escena del baptisme de Jesús, continua amb la genealogia de Jesús i acaba amb el dit relat de les temptacions. Que aquest estigui en el pròleg vol dir que el fet de les temptacions que descriu impregna la totalitat de la vida i la mort de Jesús. Que les temptacions estiguin concentrades en un sol episodi no vol dir que no estiguin presents en tota la trajectòria històrica de Jesús. Ho veiem quan la gent demana un senyal (Lc 11,16) a Jesús, és a dir, un fet espectacular que els deixi convençuts del tipus de messianisme que ells esperen i que Jesús, tot el contrari, no vol de cap manera. A la creu (Lc 23,35), abans de la mort, es repeteix la temptació; les autoritats repton Jesús que es desclavi de la creu, els deixi bocabadats i convençuts que el messianisme de Jesús està en la línia del que ells esperen. La massa freqüent lectura de manera històrica del fet ha portat a oblidar la dimensió simbòlica i tipificant de l'episodi. El relat no és un fet històric però apunta a la realitat històrica de la temptació molt present, això sí, en tota la vida de Jesús (He 4,15; 5,2). L'oposició a la predicació i al missatge de Jesús acompanyada de fets alliberadors fou tan gran i forta que Jesús podria sentir-se contínuament temptat d'usar el poder com a Fill de Déu per vèncer-la i destruir-la.

Diable, "diàbolos" en grec és la traducció de la paraula hebrea "satan" que vol dir acusador, adversari, seductor. És en aquest sentit que es troba en l'Antic Testament a Jb 2,1ss. Zac 3,1ss. 1 Cr 21,1. En el judaisme tardà, sobretot en aquell influenciat per la literatura apocalíptica trobem una tendència que converteix "satan" en el cap d'un regne hostil i en el principi absolut del mal, s'encarrega de fer el mal en el món i d'arrossegar la humanitat cap el mal amb tot tipus de recursos. Lluc afirma en el llibre Fets del Apòstols que Jesús passà guarint tots els oprimits pel diable (10,38). La iconografia de l'art occidental (judicis finals, representacions teatrals...) s'ha encarregat de difondre aquesta visió de la que cal alliberar-se en llegir el text de Lluc que ens ocupa. En el Nou Testament personifica l'oposició frontal entre ell i Déu. En virtut d'aquesta oposició, considerant-se príncep d'aquest món, reclama per ell l'honor que pertoca a Déu tal com es veu en el passatge d'avui. Personifica tot el que sigui contrari al projecte alliberador de Jesús.

El diable diu a Jesús: "Et donaré tota l'autoritat i la glòria d'aquests reialmes, me l'han confiada a mi i jo la dono a qui vull". Lluc no diu qui ha donat al diable tota l'autoritat i la glòria. Una possibilitat és relacionar-ho amb el llibre de Job; en aquest llibre, Déu pregunta a Satan: "D'on vens?" i aquest respon: "De donar voltes per la terra i recórrer-la" (Jb 2,2). Si fa això, es suposa que té un domini sobre la terra. A més, Déu posa Job "a les mans" de l'acusador, indicatiu també de poder i de domini. La proposta és plausible però no sembla prou sòlida. L'altra és considerar el que s'anomena "passiu diví"; la construcció en passiva entén que el subjecte actor és Déu. No sembla lògic que Déu hagi donat un poder per anar contra Ell. La més probable, al nostre entendre, seria considerar, tal com diu

l'evangeli de Joan, el diable com a príncep d'aquest món (12,31; 14,30; 16,11). Llavors ell tindria poder sobre aquest món perquè el món li ha donat. Tots els poders bèl·lics, econòmics i polítics que oprimeixen i destrueixen la persona humana són els que adoren el diable com a contrapoder del poder del Regne de Déu que ha començat a implantar Jesús.

Si ets Fill de Déu. El títol de Fill de Déu ja ha aparegut anteriorment en la narració de Lluc (1,32.35), però sembla que aquí és una clara referència a la veu del cel que s'ha sentit en el baptisme de Jesús. L'expressió, posada en boca del diable, és un repte a la veu del cel, com si volgués dir: ara veurem si el que diu aquesta veu és veritat. El diable vol posar a prova la condició filial de Jesús respecte el Pare. El diable, oponent que desafia Jesús, intenta frustrar el projecte de Déu d'alliberament. Ho tornarà a intentar a la creu (Lc 23,35), però la força del Regne de Déu li farà perdre la batalla.

Diumenge 1er de Quaresma. 6 de Març de 2021